

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vételnek fel.

I. évfolyam. 96. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetés ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, szeptember 21.

KERESZTUTRA

jutott ez az ország. Minden attól függ, hogy az ellenzék tud-e erős lenni, vagy kifáradva, kimerülve — abba hagyja a harcot s megadja magát.

A képviselőházi hájtómegvető küzdelemu tán jobban, mint eddig, biztatunk a nemzet jobbjának, a függetlenségi képviselőknek becsületes szándékában, kitartásában, erejében és győzelmében.

Hősöket termel a mostani borzalmas idő, Tiszák gonoszsága. Hősöket, akiknek nevét a történelem fogja feljegyezni, akiknek emlékeit egy nemzet fogja dicsőséggel megőrizni, szívébe zárni.

A nemzet választottjai mellé egyszerű polgárembernek millió sorakoznak, hogy azokkal együtt vívjon. Azt adják annak, hogy még nem veszett el minden, még bízni lehet, hogy az összevadászoltakat és a bűnös rendszert elsőpri a nemzet felmőrdása.

Becsületes ember megdöbben azon a jogtörésen és rendőri brutalitáson amelylyel Tisza és Lukács a legújabb korcsmórá ajsajította a törvényhozás templomát.

Az ellenzéki törvényhozóktól halljuk is az ember, hogy teljesítsék kötelességüket, mégis a történelem lapjára kell véni külön-külön azek nevét, kik hősi eszéntséggel állanak a nemzet igaza mellett.

Minden ellenzéki képviselő teljesíti kötelességét, mind méltók arra, hogy hűvel gondoljon rájuk a nemzet. De ezen a napon egy névvel gazdagodott meg ez a névsor. Egy egyszerű rendőr nevével, aki a kenyérenél többre tartotta esküjét, aki nem tudta megtagadni hazafas érzését. Polgár Istvánnak hívják ezt a férfit s a fővárosnál mint 2205 rendőr van elkényvelve. Ezt a rendőrt is kivézenyelték, hogy segítsen letorni a nemzet alkotmányát, hogy vezesse ki a nemzetgyűléstől a törvényhozókat, akik a nemzet igazai mellől tégtani nem akarnak, hogy üsse, pofozza, rugja s ha úgy tetszik: ölje meg a nemzet becsületét védő képviselőket. Parancsot is kapott Pavlítottól a hőhémunkra, de esküjére hivatkozva megtagadta a törvénytelen parancs teljesítését.

Egy ilyen eset raménységet adhat és adjon is szíveinkbe, hogy bárhé is megpróbáltatások között élünk, de még nincs és nem is lehet elvesze a nemzet ügye. Sok millió ember érez úgy Magyarországon, mint a 2205. számú rendőr s a szuangadó lelküket fel kell hogy ébressze nehéz álméből a szabadság csókja, a függetlenség igaz szerelne.

Makulaturapapíros olcsón kapható a kiadó hivatalában.

Forradalmi jelenetek.

Írta: dr. Kalmár Antal.

Semmi sem történt Franciaországban huszonkét év alatt — mondotta Artvis grófja XVIII. Lajosnak Páris kapujánál akkor, amikor I. Napoleon bukása után a száműzött Bourbon-dinasztia visszatért a francia trónra. — Tehát semmisen történt Franciaországban s a Bourbonok ott tojtatták, ahol XVI. Lajos a guillotin alatt végezte.

Mintha semmisen történt volna Magyarországon se június negyediké, illetve huszonhetediké óta, amit egy közkeletű magyar szólásmondái aképpen is kifejezhetünk, hogy: ott vagyunk, ahol a médi zsidó. A képviselőház elnöksége szövetkezett a végrehajtó hatalommal, elbizakodott lett a szuronyai erejében, de mende nem tudta megmenteni a legutózatossabb parlamenti botrányoktól. Fülseketítő lézma, füttylés, sírólás, dobolás, tülkölés, padverés s a legsértőbb kifejezéseknek egész tengeré zúdul Lukács és Tisza fele, anogy az országgyűlésbe betették a lábukat. — Hiába beszéltek a kormány táborában annyit harmadfél hónapig a békéről, az ellentétek parlamenti kiegyenlítéséről: as zövetkezett ellenzék egy pillanatra se ült fel a mungő-szírhangoknak s vad elszéntséggel, ha lehet még energikusabban követelték Tisza és Lukács fejét, megnyitva minden normális parlamenti működést.

Az ellenzéknek a célja nyilvánvaló: egy percig se hagyni békét se Lukácsnak, se Tiszának s egy percig meg nem engedni, hogy szuronyok nélkül a magyar országgyűlésen megálljanak. Te akartad Daudin György s ha szelet veteitél: most aztán arasd a vinart. Majd megítéljük, hogy meddig bírod, ki unja meg hamarabb s ki fárad bele előbb.

Annyi bizonyos, hogy bármilyen is történjék Magyarországon: a Lukács-kormány parlamentáris működése lehetetlennek van léve örökre. Becstelen tartatják őket, amint talán harmin is fogják addig, amíg a háromszázmillió ember doiga el nem lesz intézve, s amíg a Tisza-féle reakcionárius választójoggal a nemzetközi birodalmi szerződéses és a közsévámterület megújítását biztosítva nem lesznek: de Magyarországon a Lu-

kács-kormány számára virág főbe nem fog nyilni; üldözötti vad lesz az élete, amibe vagy belebolondul, vagy lemond.

A játék halálos és fejbe megy. Mert ha már a higgadt kötelességnek egy olyan megfontolt embere, mint gróf Andrassy Gyula, az is arra az álláspontra helyezkedik, hogy elviselhetetlen lévén a Tisza-Lukács-éle erőszak: magam is obsztrúlok, szembe szállok az erőszakkal, dotjana ki, losszanak meg a mandátumától, s nem bánom bármilyen történjék is velem: küzdeni fogok a végső erőmig!

Tomboló forradalmi jelenetek közt, a házszabályok feirugásával Tisza még csak biztosítani tudja ugyan, hogy a delegáció kiküldetését, — amde ha Mezőssy intenciója szerint a harc színtere az elnapolt magyar országgyűlésből Bécsbe, a delegáció működési terére tetetnek át: a magyar politikai élet európai botrányba fulladna bele. S nagy a valószínűség arra, hogy ebbe is fullad bele. Amikor legszentségesebb jogaink bitang önkénygel gázoltatnak: akkor mi már tekintettel nem lehetünk senkire és semmire, mert mi rosszabb érhet meg bennünket? Szívesebben is tűrjük az abszolútizmust, mint néhány lator magyar al-alkotmányosságot, a mely ugyanazt az eredményt produkálja, (lásd: véderőreform), mint a legmerészebb katonai önkényuralom.

A király nagyon fél a bécsi delegációs botránytól, ezért rendelte magához rapportra Tiszát, s mosi Bécsből azzal tenyegetnek bennünket, hogy a delegációs botrányra könnyen katonai uralom jöhet Magyarországra. Könnyen? A Tiszák és Lukácsok segítségével? No csak jöjjen, a nap legalább dicsően fog leáldozni!

Elvesztette

Debreczen a püspökséget.

Igy járunk mi mindenütt! Most már csaknem bizonyos, hogy Debreczen elvesztette a gör. kath. püspökséget. A visszavonás diadalt aratott. Örülhetnek azok, akik ellenségei voltak, eddig is a debreczeni gör. kath. püspökség eszéjének, de verhetik bünbűnben a mellüket Debreczen igazi fiait.

A gör. kath. magyarok bizoitságának előke, Szabó Jenő főrend ma a következő levéllel fordult a magyar gör. katoitukssághoz:

— Kedves hittestvérek! Ez évi június 24-én kelt köriratomban közöltem veletek, hogy m'utna a munkácsi, eperjesi, és esztergomi egyház-megyékből új egyház-megyékké átcsatolt egyház-közösségek túlynomo többsége még ap'apai bulla leertezése és a hivatalos széknelynek abban történt megállapítása előtt Nyiregyháza mellett foglalt állást, eiazk tanácsunk oly értelmű előterjesztést nyújtott be a kormánynak, hogy megnyugszunk ugyan abban, ha a pápa bullában mint hivatalos széknely Hajdudorog fog megnevezetni, de a többség kívánságához képest egyszersmind a mervadó egyházi és nemzet imago-sabb tekintetek követelményei miatt, több más előző esei példájára, — mint tényleges székhelyet, Nyiregyházét kérjük és ajánljuk elfogadni.

E köriratom nyomán az érdekelt egyház-közösségeknek igen tekintélyes része szükségesnek találta újbol is megnyilatkozni Nyiregyháza mellett s ily nyilatkozat eddig a munkácsi, eperjesi és esztergomi egyház-megyékből átsatolt 79 egyház-közösség részéről 52, a román egyház-megyékből átsatolt 83 egyház-közösség részéről pedig 18 érkezett hozzám. Ellenben egy tudom, hogy a pápai bullában megnevezett székhely emváltoztatása ellen eddig Hajdudorogon kívül csak 3 egyház-közösség tiltakozott, kettő a munkácsi és egy a nagyváradi egyház-megyékből.

Mint hogy pedig értesülésem szerint a román egyház-megyékből átsatolt egyház-közösségek eddigi egyház-megyei főhatóságait részéről mind eddig nem kaptak értesítést új beosztásukról s csakis ez a körülmény okozta többségüknek tartózkodó magatartását, de bizalmas információim szerint előreláthatólag a túlynomo többség itt is Nyiregyháza mellett fog állást foglalni, emelőgva az említett újabb megnyilatkozásai csak megerősítve látom azt, hogy a többség Nyiregyházát kívánja.

Méltányolva a román egyház-megyékből átsatolt egyház-közösségek többségének ezt a tartózkodó magatartását és ennek indokát, szükségét érzem mégis annak, hogy legalább is a munkácsi és eperjesi egyház-megyékből még meg nem nyilatkozott 25 egyház-közösséget határozott szívalásra felkérjem. Szükségét érzem ennek azért, mert a hajdudorogi egyház-közösség nem elégedett meg azzal, hogy tiltakozzék a bullában megnevezett székhely megváltoztatása ellen, hanem egyúttal előző tanácsunktól bizalmát is megvonta és illetéketlennek minősítette beavalkozásunkat. — mert nézete szerint az új egyház-megye megállapításának tárgyával fel kellett volna oszlanunk.

Feleslegesnek tartom e véleménynyel szemben cáfolatba bocsátkozni, mert a dolog természeténél fogva püs-

pőkünk kinevezéseig a felosztás kérdésében állást nem foglalhatunk s az ő bícs elhatározásától kell függővé tennünk, hogy nyomban kimondjuk-e felosztásunkat, vagy elhalasztjuk addig, míg a fővárosban tanuló főiskolai ifjúságunk részére, a budapesti egyházunkban e célra már létesített s mintegy 40.000 K. ra rugó alap felhasználásával, külön internátust nem építtetünk. Bármily mélyen sajnálom is tehát a hajdudorog jegy-házközség részéről megnyilvánult bizalmatlanságot, de éppen ezzel szemben szükségesnek tartom, hogy a még hátralevő 23 egyházközség is megnyitkozzék. Legkevésbé sem kívánok ezzel presszót gyakorolni abban az irányban, hogy Nyiregyháza vagy Hajdudorog mellett foglaljanak állást, csak azt ajánlom szíves figyelmetekbe, hogy az egyházközség vezetőjére nézve oly fontos és vitás székely kérdésében a közérdek szempontjából határozott állást foglalni oly kötelesség, mely elől kitérni nem lehet.

Megjegyzem még azt is, hogy «Debreczen városnak a székhelyre nézve tett legutóbbi feltételes ajánlata nem ingathat meg bennünket a Nyiregyháza melletti állásfoglalásban, mert már a hűla érzete egymagában is Nyiregyházzal köt bennünket, de különben is Debreczen városnak legújabb ajánlkozása csak feltételes», végre pedig a nyiregyházi elhelyezést a városnak máriapocsi kegyelyünkhez való közelsége is kívánlan ajánlja. Hazafias üdvözléssel!

Szabó Jenő,
főrendbírói tag.

Az adókiivetés érdekes reformja.

Összeiró küldöttségek.

Nem szabad eltitkolni az adóalapot.

Az új adótvény érdekes és fontos újításokkal lép meg az adózó közönséggel. Ő, annak korai volna örülnünk, hogy talán a progresszív rendszer életbe lép, arra még várhatunk. Az adókiivetés rendje-módja körül történik változás.

Az új törvény nevezetes intézkedése, hogy az adókiivető-bizottságok mellett összeiró küldöttségek fognak működni. Ezek a küldöttségek a kiivetést megelőzően írják össze a polgárok adó alá vonható keresetét, jövedelmét s ezental a küldöttségek terjesztik az anyagot a bizottság elé, amely az adókat kirója.

A küldöttségnek hivatalból tagjai a pénzügyi tisztviselők, akiket a pénzügyigazgatóság rendel ki, a többi tagokat a polgárság köréből nevezik ki.

Az új rend 1913-ban lép életbe. Az adókiivető bizottság kész tervezet alapján fogja megállapítani az adókat, de a felszólamlás joga továbbra is fennmarad.

Érdekes, hogy az adókiivetés eltitkolása ezental szigorú beszámítás alá fog esni. A vallomások iverket az összeiró küldöttség munkája előtt kell kitölteni, de amennyiben az adózó fél a valóságtól eltérő adatokat jegyez föl az ivére, anélkül, hogy most már polgári becsületzavarával kellene az adatok hitelességét megérősítene, jövedelki kihágás címén eljárást indítanak ellene s büntetést rónak rá.

A vándoripar.

Kereskedők állásfoglalása a vándoriparról szóló törvénytervezet ellen.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara megkapta a vándoriparról szóló törvényjavaslat előadó-tervezetét. A javaslat szerint a megrendelések gyűjtése minden, az ország területén állandó üzletleppel bíró cég részére teljesen szabaddá volna téve, csupán a szándékot kell majd az iparhatóságnál bejelenteni és 20 korona ellenében erre engedélyt váltani.

Nem lesz szükség tehát a jövőben a mintával megrendelést gyűjtő személynek azt igazolni, hogy a magánfogyasztót írásos meghívás alapján keresi fel, hanem jogában fog állani bárkit, bármely időben és helyen fölkeresni s mintát bemutatva, a fogyasztót vételre rábíri.

Az eddig érvényben levő törvény ellen is állandó volt a vidéki kereskedelem panasza, mert annak tiltó rendelkezését a fővárosi cégek minduntalan kijátszották ez ezzel a vidéken letelepült kereskedők érdekeikben jelentékenyen szenvedtek. Károsodott a fogyasztó közönség is, mert a különböző hangzatos nevek alatt jelentkező egyének legtöbb esetben kétes eredetű, silény cikkekkel árasztották el a niszékeny vevőket.

Méltó aggodalmat kellett tehát az említett vándoriparról szóló törvénytervezet amaz intenciója, amely a megrendelés gyűjtését bárki részére is — aki az ország területén valahol állandó üzletleppel bír — szabadnak nyilvánítja, mert ezzel a vidéki kereskedelem az élelmesebb és tehetősebb fővárosi versenynek teljesen ki lesz szolgáltatva s ha ebből törvény lesz, a vidéki kereskedelem rendelők tekintélyes részét elveszti, noha ez a kereskedelem tovább is roskadoz a magas bér, nagy adó s egyéb elviselhetetlen terhek sulya alatt.

Vagyis a javaslat, ahelyett, hogy a vidéki kereskedelem mérsérlmét a megrendelésgyűjtési tilalom megszorításával orvosolni igyekeznek, éppen ellenkezőleg, még elviselhetlenebbé kívánja tenni.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamaráé az érdem, hogy a nagyfontosságú ügyet kezébe vette s annak sikeres keresztülvitele érdekében országos mozgalmat óhajtott bevezetni. A vidéki kereskedelemnek ugyanis számot kell vetni azzal, hogy a fővárosi kereskedők részéről az akció igen erős ellenállással találkozik, mert az új törvénytervezet majdnem kizárólag a budapestiek érdekét szolgálja.

A debreczeni kamara természetesen a mozgalmat helyesnek tartja, ahhoz csatlakozik s a megtartandó országos értekezleten képviseltetésről gondoskodni fog.

Halál a lakodalmon.

Agyonlőtte véletlenül a vőlegényt.

Décsé községben tegnap délután megindító eset történt. Lakodalmas menet vonult végig a kis község utcáján s régi falusi szokás szerint parasztszekereken vonult végig az ünneplő ruhába öltözött népszép, volt nagy vígság, szólt a hegedű, cimbalom és rézkürt, a lakodalmas népség énekelt, táncolt, a jegények pedig egy ugyancsak régi és rossz szokás szerinti revolvereikből a levegőbe lőttek. A nagy heje-hujás lakodalmi vígságból azonban egyszeribe szomorú tragédia lett, vér folyt a lakodalmi menetben. Egyik vőfély ugyanis véletlenül a vőlegényt agyonlőtte. A lakodalmi örömet zokogás, sírás váltotta föl, a vőlegény pedig szép menyasszony helyett a hideg haláljal lepett örök frigyre. A megrendítő esetnek részleteiről az alábbi tudósításban számolunk be:

Décsé községnek egyik legvagyonosabb legénye, Fauer János tegnap délután tartotta meg esküvőjét a falu legszebb leányával. Ragyogó paraszti esküvő készült s ugyszólván a falu apraja-nagyja részt vett.

Huszonnégy színes pntlikével, zészőlőkkel földszített csengős lovuszekereken haladt a népszép. Elöl a nésznagyk mentek, utána a vőlegény és menyasszony barátai, illetve barátai, közepe két cigánybanda is muzsikált. Az utolsó kocsiiban ült a vőlegény és a menyasszony egy-egy vőfélygel.

A község utcáin hjtattak végig. — Vagy harminc-negyven lépésnyire a templom előtt az egyik vőfély, Szék János, aki a vőlegény kocsijában ült, örömlövést tett. Kétszer a levegőbe lőtt, harmadszor azonban csütörtököt mondott tegyvere. A revolver ravaszát megakarta igazítani, a mikor a fegyver eldőrdült, a golyó a közvetlen mellette ülő vőlegénynek, Fauer Jánosnak a mellébe furódott. Egyetlen jalkiállással esett össze a vőlegény s nyomban meghalt.

A lakodalmi menetet nyomban megszüntette a hatóság, a menyasszonyt éjultán vitték a lakására. Az esetről ma jelentést tettek az ügyészségnek.

Mozi-tréfa.

Urileányok cselédruhában.

Előre is kijelentjük, hogy nem nálunk történt ez a «mozihecc», habár nálunk is megeshetett volna. Elég az hozzá, hogy három előkelő urileány gondolt nagyot és merészet és megjelent minden kisérvő nélkül a moziiban. Ebben még nem volna semmi rendkívül, a farsangi tréfa ott kezdődik, hogy az urileányok a mozi legelső sorában foglaltak helyet — cselédruhában. A legközönségesebb cselédkosztümben, kikeményített szoknyában, tarka bluzban, kendősen je-

lentek meg a temperamentumos kis bakfisok, akik ebben a toaletben egy csöppet sem voltak hódító jelenségek. Pedig bizony irigyeit szépe! Ők a korzónak és a város zentri ifjúságának alig van olyan tarja, aki ne tartoznék a lass leányok udvarához.

Talán sikerül az előlegezett farsangi tréfa és elmulik minden komolyabb következmények nélkül, ha véletlenül fel nem ismerik a három testvért. A moziba elutadtak jún. észrevétlenül, de alig kezdődött meg az előadás, felismerte őket — egy igazi cselédleány. Ugy lehet, inkognitóban maradhattak volna a kisasszonyok az előadás végéig, ha a kosztümmel együtt a szobacica tulajdonságait is magukra öltötték volna. De hölgyeink nagyon kényesek voltak és amikor egy vitéz közhasznú bizalmaskodni kezdett, az inzultált udzony megfedkezett helyzetéről és haragosan leszidta a vakmerő hadfit. Eközben felcsuszott a szeméig lehuzott tarka fejkendő s látható lett a naragtól kipirult arca.

— Jesszusom, a nagyságos kisasszony! hallatszott ebben a pillanatban egy igazi szobacica jédt kiáltása. Az urileányok megdöbbenve ismerték fel egyik rokonuk szobalányát, aki akaratlanul fölfedezteinkognitójukat. Hiába huzogatták most már le fejkendőjüket az arcukra, a mozi egész közönségének figyelmé rájuk irányult. Szünetek alatt valóságos bucsujárás volt az eisősorig, mindenki kíváncsi volt a cselédruhás urileányokra, akik most már pityeregve gondoltak a tréfa következményeire.

Elkövetkezett az előadás vége. A közönség kitérdult a moziból, hogy sorfalat álljon — a mozi előtt. A szegény urileányok, mint a megriadt özikék siettek végig a kíváncsiak tömött sorfala között. Valóságos veszszöfutas volt ez. A csipkedő megjegyzések csakugy röpködtek feléjük.

— Ne szabadjanak, nagyságos kisasszonyok!

— Hát jó a huszerek között járni?

— Leesik a szoknyája, kicsikém!

Rémült arccal, sírva rohantak végig a szibongó tömegben a megtámadott urileányok. A közönség egy-észe utánuk. Egész uton kísérté őket a csufolódók nagy serege, amely nem légitott addig, amíg az egyik nagy bérpalatában el nem tüntek a menekülő urileányok, akik aligra felejtik el valamikor is a kellemetlen kalandot.

Modern és a legjobb Villamos berendezések

rendelje meg
FÖLDVÁRI-nál
üzleti telefon 168
gyári telefon 168.
Tanuló felvétetik.

A győzelem után.

Lukács megbukott. Zichy ur utód. Mi lesz a delegációban ?

A nagy viharok után rendesen szélcsend következik. Ez természet rendje. A tulszigzolt, végsőig feszített idegeknek nyugalomra van szükségük, mert hisz a legerősebb ember' szer- vezet sem bírhatja el sokáig azokat az idegrázó jeleneteket, amelyek két napon át a magyar parlamentben lejétszódtak. Amit az ellenzék két napon át végzett, az az önfeláldozó harc, az a hősiességgel határos önmegtartóztatás, a lelkesedésnek az a hőroszi foka, mely nem törődik a veszélyekkel, csak a kitűzött cél nemes voltát nézi, páratlanul a világ parlamentjeinek történetében. Most már, mikor a kétnapos küzdelem izgalmai kissé lecsillapodtak s mi, akik távolálló szemlélői voltunk a borzalmas, de is fenséges jeleneteknek, teljes képet alkothatunk a történetekről, — megállapíthatjuk, hogy a parlament szövetkezett ellenzéke méltó arra a rajongó szeretetre, amelylyel a nemzet független polgársága körülveszi. Az az elkeseredett harc, melyet önzetlenül, csak a nép nagy érdekeit tartva szembe előtt, megvívott a hatalom brutális bitorlóiival szemben, feljogosítja arra, hogy vezére legyen a nemzet hazafias polgárságának. Az ellenzék kiállotta az utolsó tűzpróbát. És ez az utolsó tűzpróba az ellenzék lényes győzelmével végződött, amely örökre lehetetlenné tette a kormányt. Mert mi következhetik ezután? Csak a kormány gyászos és jól megérdemelt bukása. Az ellenzék módot és alkalmat akart adni Lukácsnak és Tiszának a tisztességes visszavonulásra. Az alkotmány lerom-

bolóinak ez nem tetszett. Nekik az kellett, hogy a nemzet utózata és megverése kísérje a végső bukás utján. A N. Fr. Pr. vezető helyen foglal-kozik a magyar politika' helyzettel s befejezett tényként ír arról, hogy Lukács László utódja csak Zichy János kultuszminiszter lehet. A bécsi lap Zichy János gróf passzív magatartását annak tulajdonította, hogy nem akarta magát lehetetlenné tenni, mint Lukács esetleges utóda A N. Fr. Pr. arról is tud, hogy Zichy János gróf nem azonosítja magát a parlamenti eseményekkel és meg akarja őrizni függetlenségét. A kormánynak egyuttal a delegációk miatt fáj legjobban a feje. Az ellenzék tagjai között ugyanis nagyon sokan vannak, akiknek az a szándékuk, hogy mint közönség részt vegyenek a delegációk ülésein, sőt képviselői joguk alapján megjelenjenek az albizottság ülésein is és azt lehetlenné tegyék. A kérdés még véglegesen nincs eldöntve, de ha rákérülne a sor: bizonyára nagy gondot okozna a kormánynak, mert ha a delegáció elhúzza a Budapestre exportált rendőrökkel ki is vitetné a képviselőket az ex-territoriális jelleggel bíró Magyar Házból, a bécsi nép bizonyára az ellenzék oldalára állna s így a Burg közvetlen közelében komoly jelenetek játszódhatnak le. Nem lehetetlen, hogy a bécsi szociálisták egyébként is nagy tüntetést rendeznek a munkapárti delegátusok ellen.

HIREK.

Belopódzott közzénk az ősz

közzénk az ősz. S amikor elnézem a szongó beszédű fákat, amint fakult leveleikkel siratják a multat, vadvirágos tavasz színes remény-ségét, szerelmes nyár napsugaras csókjait: úgy elgondolkodom. S nem tudom, mit tegyek? Elcsépelet ősi melódiák hangját szótajtas-sam-e meg csalódott szerelmes unolt szentimentalizmusával, vagy lélekborítónébe zárva minden feltörő érzést, cinikus közönynyel folytassam utamat lehullott levelek letaposott utján? ... És az ősz szü-mitő józanságával ismétellem a régi bölcs igazságát: tempora mutan-tur? Hát... Nem tudok cinikus lenni. Maga ez az igazság szolal-tatja meg bennem a lelket. Csengően nevető, vidám hangulatu, finom úri démák, elegáns urfiak sétáinak, lelkűben tavasz-Látok egy darab Életet. szal... hullongó levelek légy zenéje mellett... Az ő lelküket nem érinti meg az elmúlás gondolata. Ők nem látják az ősz. Nem akar-ják látni. Unalmas egy vajami az. Pedig: tempora mutantur... «Min-denek elmúlnak!»... Tovább megyek. Egy pár ifju diák áll a sarkon s vig éjelődés-sel számolnak be egymásnak előző esti kalandjaikról. Ugy elszomorodom. Hát az az általam elkép-zelt: küzdeni vágyással, szent ide-alizmussal, feszült energiával teli ifju ség így éli le a tavasz éveit, az erőgyűjtés idejét? Anélkül hogy gyűljen, pazarolja azt? ... Milyen hamar el fog jönni ezek számára az ősz! Az elfásúság, a lemondás ideje... Milyen hamar a lelkükre fog nehezedni a köd, az unotóság! Ugy szeretném minden ifju fiúlebe odakiáltani: ne ved a melled vil-logó szemekkel, hogy te erős vagy, hogy te bírod a mámoros tombolást... ne sietted a tavasz tévozását... ugysis eljön az ősz, hamarabb, mint gondoldod! S akkor fényvesztett szemmel... benorpadt melleddel... letörve, megroppanva, hajh, keserű lesz az emlékezés! A mult felidé-zése. Mert védolni fog. S akkor ta-lén megkínnyezed azt a multat, a melyet mint jelent most végig ka-cagsz. Vigyázz: eljő az ősz! Tem-pora mutantur!...

Megint odább visz a létivágyá-som. Béna koldus áll az utczen. Félnék, könyörgő tekintettel nézi a kenyérért tülekedő, egymást taszi-gáló, siető Éhes embert. Nem szól, csak mintha a nézése mondaná: — Adjatok, adjatok, amit Isten adott! Észre sem veszik. Elszalad-nak mellette. Pedig soknak telnek egy alamizna fillérré. Hát... Első az Én. A magunk fejedelme. Em-ber, ember, kevélyórtás! Aki nem törődsz a rajtad kívüli álljokkal. Nem látod körülötted az elmúlás munká-ját? Nem látod a hulló leveleket, nem hallod a fáknak lassu kesergé-sét, nem érzed, hogy ősz van?... S nem ébrednek gondolatok a lel-kedben mindennek létésén?... Ma még erős és gazdag vagy. Ma még bülsz a gazdagságodnak, holnap pedig belőszóndhet: lozzád Életlegény s letiporhat... meg-alázhat! Holnap már te is észre-veheted, hogy ősz van körülötted. Ember, Gögkirály! Gondolj töb-bet a tehetlenségedre, gondolj többet — az őszre. Lásd meg hogy

nagyságodban is milyen törpe vagy. S akkor talán meg fog szá-lalni benned a lélek is, talán több szeretet fog beköltözni abba, a melynek melegét meg fogják érez-hetni a gyógyulásra várók, a sze-gények... benék... a kitagadot-tak is. Ne feledd el: tempora mutan-tur!! (f. k)

— Az izr. hitközségi tagok figyel-mébe. Értesítettnek a t. tagok, hogy a f. hó 20-án beálló Jomk our ün-nep alkalmából a Deák Ferencz-utcai izr. templomban az istenisztelelet alkö-vetkező időben fog kezdődni ma, péntek este fél 6 órakor és holnap, szombat reggel 6 órakor. Köznapo- kon további rendelkezésig reggel egy-negyed 7 órakor és este fél 6 óra- kor.

— Értesítés. A polgári táilletőség-nek — mely az Apatáján adatik ki — 28 korona árban, kiváltás: véghatár-napja 1912. december hó 31., a farak-térből elszállítás 1913. évi január hó 15. napjában állapított meg, — ezen határnapok be nem tartásával az illetmény fához való jogosultság el-vész.

— A tinóildőzés epológusa. Hirt adtunk már arról, hogy Nagy József törv. hiv. szolga Szegfű-u. 37. sz. a-lakó lakost egy, a Bozskay-téren el-szabadult tinó a falhoz szorította és ruháját összeszaggatta. Nagy József, aki az orvos' bizonyítvány szerint súlyos tüdővérzést kapott, most fel-jelentést tett a rendőrségen a meg-vadult tinó tulajdonosa ellen. A rend-őrség az ismeretlen tulajdonos ellen a nyomozást megindította.

— Főiskola: éllel. A ref. Kollégium ifjuságának «Olvasó egyiete» tegnap délutána lakult meg a következő tisz-tikarral: Alelnök: Kolozsvár. Kiss László 4. th., főjegyző: Osváth L. 3. th., pénztárnok: Kócs Elemér 4. th., ellenőr: Czirják Géza 4. th., könyv-tárnok: Miszli Károly 3. th., aljegyző: Nemes Imre 4. th.

— Egy leány, aki legényt ö. Szokatlan esemény tartja izgalomban Mérék község lakosságát. Müller Teréz mérki leányzónak hónapokon át hűséges udvarlója volt Heim Bárd ottani legény. Ne tudni mi okból, az utóbbi időben a legény lassanként szakítani próbált a leánnyal. E miatt éves jelenetek folytak le a szerelme-sek között és a leány többször szem-lényéssal illette a hűtlen Heim Bárd-lintot. Tegnap délután Müller Teréz találkozott a legénnyel es kornoló szavakkal illette a hűtlen udvarlót. A legény csak kacagta az indulatos leány panaszait, mire az a kezében levő konyakéssel szíven szarta a tré-fés hangulatu fiatalembert. A szurás hhalálos volt. Heim Bárd, mire a kórhézba szállították volna — elvér-zett. A csendőrség a gyilkos leányt letartóztatta.

— Talált tárgyak. Találtatott pénz-tárca pénzzel, több darab arcképes igazolvány, fejsze nyéllel, női kezitá-skák, 1 szőrtarisnya, 1 esernyő, 1 női kabát, egy női bluz, 1 drb férfi kabát, 1 drb kendő, 1 bol, 2 drb fehér tarisnya, 1 drb. összehajthó kulcs, 1 drb. lakarékpénztári könyv, 1 drb. kézikönyv, 1 drb. külföldi ut-levél. Igazolt tulajdonosa elveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál. Szt. Anna-u. 9. szám alatt.

A szerkesztőért felelős Volth György.

Szerbia mozgósít!

Veszedelem a Balkánon.

Belgrádból jelentik: A felhívatalos cáfolatok dacára a városban erősen tartja magát a hír Szerbiának rövid időn belül küszöbön álló katonai ak-ciójáról és az e hó 23-ra várható részleges mozgósítás katonai előké-születeiről. Illetékes helyen kijelentik, hogy a Balkán általánosan komoly helyzete által szükségessé váli óv-intézkedéseken kívül semmi más in-tézkedés nem történt, mely nyugta-lanságra szolgáltatna okot. A Sa-moupiava kormánypárti lap ma föl-hívja a szerb közvéleményt, hogy a Balkáni helyzet komolyaságával szem-

ben tartsa meg hidegvérét és óva-kodjék oly híresztelések terjesztésé-től, melyek az országos érdekeket ka-prosítják és a polgárságot nyugtala-nítják.

Bolgár—szerb—görög szövetség.

Londonból jelentik: Idévajo diplo-máciai körökben megerősnek azt a hírt, hogy Bulgária, Szerbia és Görögország között tényleg védelmi szö-vetség jött létre.

Orosz intrékk a Balkánon.

Konstantinápoly távirai szerint az orosz diplomácia közvetítésével és buzgólkodásával létrejött a szerb-bolgár egyezmény.

Hasonló egyezmény készül Görög-orsszággal is. Ez csak Macedónia déli részére vonatkozhatik; egyébként a kis Balkán-államok közötti megegyezés odkainnyul, hogy a török tartományokat szerb, bolgár, görög és nemzetközi részekre osztja.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szőver és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Papan és fanel sarkrók, férfi és női felőtök, kész férfi, női öblönyre vagy látkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz elvéve, hogy mindenkinek saját érdekére, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhethők be Gasparik Adám órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott orajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Bereki-utca.

Kisobb különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

Schampan ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszan át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadható «Há fehér rózsá» jellegére.

Tisztviselőnek ajánkozik egy több nyelvet beszélő urasszony. Irodai teendőiben és gépirásban járatos. Cím a kiadóban.

Ludesser János

női, pipere csipke
és rövidáru árlate
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol, harisnya és
párisi ujdonságokban.

Szliács aczélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Igény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan verszegénység, sápkór, női bajok, hágeimcz és idegbajok, benulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. NÁDOSSY ISTVÁN hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Odenbergen át 5 óra, délről Budapestent át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. az Fürdőigazgatóság, Szliács (Zolyom-megye).

SALVATOR

GUMMI SARKÁK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő:

Hermann és Hirsch, Wien, VII.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. az összes
bankügyletekkel

Horovitz Zsigmond modern nyomdája

Alapított 1901-ben.

DEBRECZEN, Darabos-utca 7.

Alapított 1901-ben.

Telefon
412.

Olvassa az
„UJ DEBRECZEN”
független politikai
napilapot.

Hirdessen az
„UJ DEBRECZEN”
független politikai
napilapban.

Villamos üzemre berendezett nyomdájában készít: mindennemű irodalmi művet, folyóiratot, kereskedelmi és ügyvédi nyomtatványt, üzleti könyvet, névjegyet, esketési, eljegyzési, gyülezi és báli meghívót, röplapot, feltűnő falragaszt, üzleti körlevelet, árjegyzéket, részvényt, gyászjelentést, ugyszintén bármilyen könyvnyomdai munkát szolid árban, gyorsan s a legmodernebb kivitelben.

AZ „UJ DEBRECZEN”
független politikai napilap kiadóhivatala.